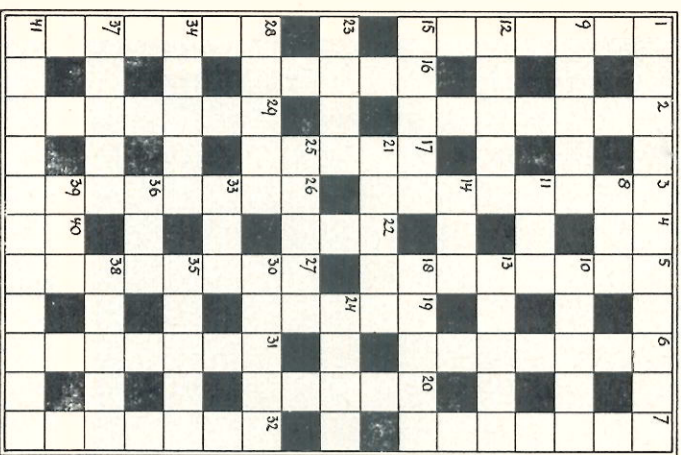

MUZIKALE MOMENTEN

FRANZ PETER SCHUBERT (1797—1828)

PUZZEL Nr 44

Horizontaal: 1. verkietsel met gekookte lijn-olie aangemaakt; 8. bewoner van een Europese land; 9. hijsvoestel; 10. beroemde It. vioolhouwer uit de 16e eeuw; 11. afk. v. maandkracht van het indicatierennog; 12. voorn. Zuid-amerik. dictator; 13. soort kers; 14. meestersman; 15. lipbolsche plant; 16. jennand die tabak rookt; 21. van een past; 23. van een breedte; 24. zangvoelje; 25. planeet; 28. zeef; 30. uitgebouwde gedeelte van een kamer; 33. halvloerbaar kooksel; 34. beroemde Franse marathlooper; 35. onmensheid; 36. soort; 37. Romeinse jachtgodin; 38. algod; 39. vochts; 41. de ochtend van een bepaald dag in december.

Verticaal: 1. soort inkvis; 2. cilinder waar-mee de drukinkt op de vormen wordt gebracht; 3. zeer onpluisbare stof; 4. spijl; 5. slumper; 6. curstieve drukker; 7. voorwerp; 10. mohammedaanse godsdienst; 16. noorderdijk; 17. mohammedaanse godsdienst; 19. zoom van het land aan elk der beide kanten van het water; 20. be-sluit; 22. bloeyrijze; 26. leerling voor —; 27. het inbewaring geven; 28. dak met vier in een punt samenkomende vlakken; 29. zedig; 31. ge-hucht in Indon.; 32. tramlijn die een cirkel-vorm heeft; 40. Lat. afk. van 's morgens.

De oplossing van deze puzzel moet uiterlijk dinsdag 6 december a.s. in het bezit zijn van mej. Hartsuiker, redactie VDH-tje (alleen via de bood-schappendienst s.v.p.). De prijzen zijn: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

Het opschrift „Muzikale Momenten" is ontleend aan Moments musiciens, een titel die Franz Schubert boven een aantal pianowerken plaatste. Schubert heeft bijkansbaar veel muzikale momenten gehad, want hij schreef in ongeveer twaalf jaar ruim twaalfhonderd werken. Hij heeft dus rond honderd composities per jaar gemaakt; een bijna niet voor te stellen produktie! Van deze gigantische hoeveelheid worden misschien veertig à vijftig werken gespeeld, dat is ongeveer vijf procent.

Franz Schubert, die in een voorstad van Wenen werd geboren, zou onderwijzer worden. Hij bezocht hiervoor een internaat en buiten zijn aktestudie leerde hij vioolspelen en kreeg hij muziektheorie. Toen hij zeventien was, schreef hij de bal-lade „Erk König", op tekst van Goethe. Dit later beroemd geworden stuk leverde hem niet meer dan twee kwartjes op. De uitgever zelf verdiende er schatten aan.

Na een paar jaar voor de klas te hebben gestaan, probeerde Schubert alleen van zijn muziek te gaan leven. In zijn jeugd had hij bijna altijd met honger te kampen gehad, doch ook toen hij zelfstandig kunstenaar was, werd het er niet veel beter op. Door lesgeven en door hulp van vrienden kwam hij aan wat geld om rond te komen. Hij gaf les o.a. aan twee dochtertjes Esterhazy, het geslacht dat vele jaren kun-stenaars hielp. Schubert moest voor dit lesgeven enige tijd op het landgoed in Hon-garije verblijven. Na zijn terugkeer in Wenen maakte hij enige concertreizen in de omgeving. Langzamerhand begon zijn naam wat meer bekendheid te krijgen, doch nimmer bleef zijn inkomen erg laag. Om zijn schulden te betalen deed hij een noodsprong en verkocht hij alle rechten op zijn werk voor f 800,—. Pas na jaren kreeg Schubert de beschikking over een eigen piano, — de man die bijna drie-honderd pianowerken heeft geschreven! Ook ging zijn gezondheid achteruit. On-danks tegenstellingen bleef de muziek uit zijn pen stromen. In zijn moeilijke tijd schreef hij De Onvoltooid Symfonie, de muziek bij „Rosamunde" en de liederen cyclus „Die schöne Müllerin".

Vooral voor zijn vrienden schreef Schubert veel liederen. In deze vriendenkring, die een hechte groep vormde, vond hij ook gedeeltelijk compensatie voor de geringe erkenning van zijn kunstenaarschap.

Tijden zijn hele muzikale loopban heeft Schubert geprobeerd zijn opera's bij theaterdirecteuren en uitgeverij onder te brengen, doch nooit is hem dit gelukt. Zijn luiting opera's zijn altijd onbekend gebleven en nooit uitgevoerd.

Toen Schubert door middel van een groot eigen concert probeerde wat meer in de publiek te komen, bleek dat zijn naam door begon te dringen. Zelfs had hij van dit concert enig financieel voordeel. Door dit succes aangemoedigd, maakte hij allerlei plannen en wilde hij zelfs nog verder in de muziek gaan studeren. Zover is het nooit gekomen. Bij een tyfus-epidemie werd ook Schubert slaachtoffer. Enige dagen voor zijn dood corrigeerde hij nog de liederen van zijn cyclus „Die Winter-reise". Hij werd begraven nabij Ludwig van Beethoven, voor wie hij zo'n grote bewondering had.

F. G. van der Meulen.

VERVOLG VAN PAG. 1

Tien jaar is Nederland reeds grondig bezig met het industrialiseren van het land. We hebben het al ver geschopt. Of het allemaal zo goed zal blijven gaan als nu, hangt voor een deel van ons zelf af. Want het welzijn van een vooruitgaande industrialisatie en de verzekering van een voor ons allen materieel gunstige toekomst brengen voor ons allen toch wel de minnate eis mee, dat we zowel moreel als daad-werkelijk een grote belangstelling bij-ven koesteren voor het wel en wee van onze vaderlandse nijverheid.

HUWELIJKEN (Maanweg):

A. A. Jaspers, Proetwerkplaats R.T.C., met mej. A. M. Zandvliet, d.d. 25-11-1960; A. Verhulst, Draaierij, met mej. J. Vleut, d.d. 29-11-1960; A. R. van Echten, TC-Montage, met mej. M. A. Severien, d.d. 30-11-1960; B. de Koning, Con-structiebureau R.T.C., met mej. M. Kraas, d.d. 1-12-1960.

VAN HARTE...!

HUWELIJK (Utrecht):
Mej. J. Mans, Montage, met G. Nieuwen-huis, d.d. 27-10-1960.
Mejuffrouw C. Bredewoud, Montage, met J. W. van Hilto, d.d. 9-11-1960.

HOE W.W. ZIJN VRIJE ZATERDAG VERDIENT

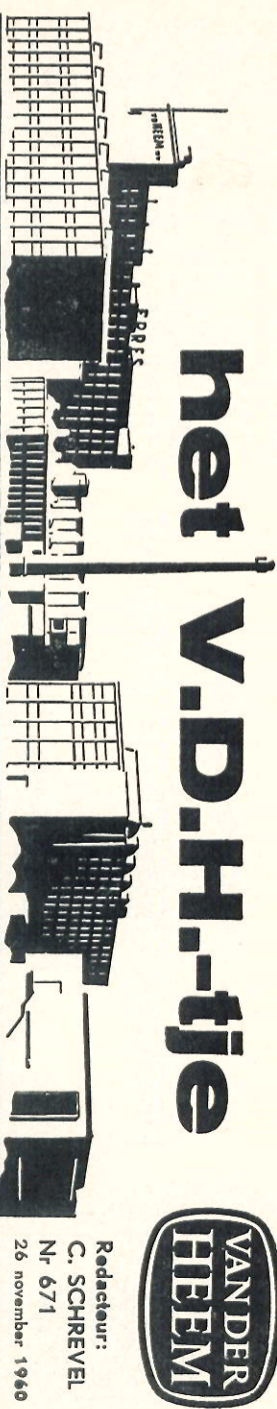
VROEGER...

NU...

en daardoor STRAKS...

het V.D.H.-tje

Redacteur:
C. SCHREVEL
Nr 671
28 november 1960

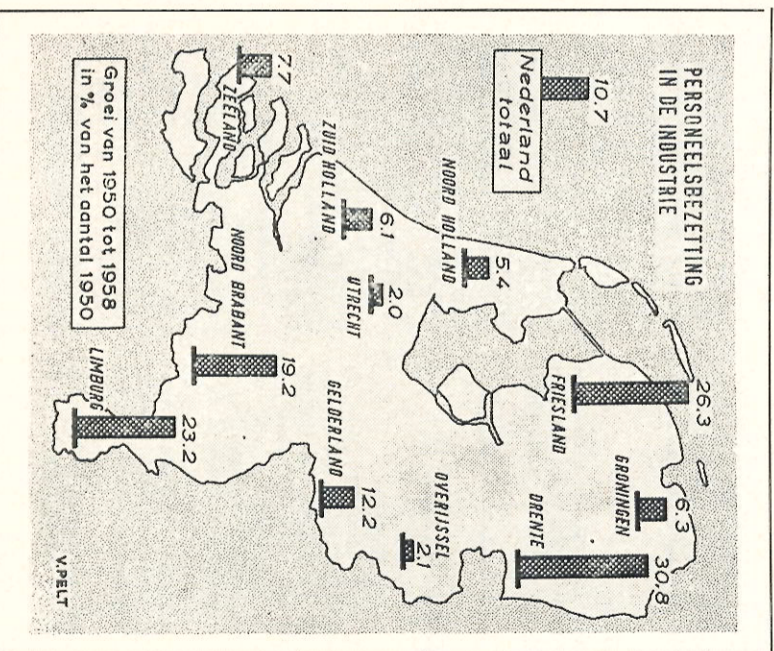
DE INDUSTRIE HOUDT ONS AAN HET WERK

Een tijdje geleden vond een gesprek plaats met de Commissaris der Koningin in de provincie Friesland, Mr. H. P. Linthorst Homan, over de industrialisatie in zijn gewest. Uit het onderhoud met zo'n vooraanstaande figuur in Nederland komt weer eens extra de overtuiging naar voren, wat een zegen het is, dat de gehele Nederlandse natie tijdig heeft ingezien hoe afhankelijk haar toekomst zou worden van de krachtsinspanning om de vaderlandse industrie uit te breiden en te ver-groten.

Hebben de ouderen onder ons Fries-land ooit anders leren kennen dan als lize belangrijkste leverancier van melk en vele landbouwgewassen? Wie nu een reis door die provincie maakt, komt tot de ontdekking dat het pro-vinciale bestuur onder leiding van de Commissaris der Koningin en met hem vele burgemeesters hun uiterste best doen van Friesland een gedeeltelijk in-dustrieel gewest te maken. Landbouw en veeteelt hebben er voor lang niet zoveel mensen werk als vroeger. De bevolking wordt er, net als in alle an-dere streken van Nederland, steeds groter. Nu kunnen er twee dingen ge-beuren: of de werkzoekenden trekken de provincie of misschien wel het land uit om aan de slag te komen in een gebied waar werk genoeg is, of het werk wordt naar de mensen toege-bracht.

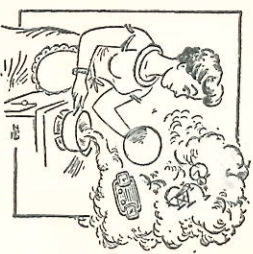
Het eerste geval doet altijd negatief aan. Bovendien is het voor velen een zeer pijnlijke beslissing om de geboorte-streek te verlaten. In het tweede ge-val moet getracht worden industriële ondernemingen te vestigen die, naar-mate zij groeien, meer mensen aan het werk kunnen zetten. Dit laatste gebeurt niet alleen in Friesland, maar ook in Drenthe, in Groningen, in ge-deel van Brabant en eigenlijk in ge-heel Nederland. En het gebeurt met veel succes.

Als men de gang van zaken in de jaren 1950—'58 eens bekijken, komt men tot de verheugende ontdekking dat in die periode de personeelsbezetting in de industrie in geheel Nederland met 10,7 procent gegroeid is. Per provincie bekeken, staat Drenthe — vermoedelijk dank zij het „wonder van Emmen" — aan de kop met een vooruitgang van

Groei van 1950 tot 1958 in % van het aantal 1950

Ook dit ziet er niet zo slecht uit. Nederland is er zelfs toe kunnen over-gaan geld te verdienen met het expor-teren van goederen, die vroeger alleen maar in het buitenland gemaakt wer-den. Daar mogen we heus wel trots op zijn. Daaruit blijkt dat velen buiten Nederland zoveel vertrouwen hebben in de betrouwbaarheid van de Nederlandse industrie, dat ze haar artikelen graag kopen. Voor ons mag dat wel eens een aansporing zijn al die Nederlandse pro-dukten extra in het oog te houden en er gebruik van te maken wanneer we ons geld uitgeven.

UIT DE VDH-KEUKEN

PRODUKTIEBUREAU (Utrecht)

door

H. PUNTER

Ons bedrijf behoort tot de groep industriële ondernemingen.

Wij kopen grondstoffen en halffabrikaten in, bewerken deze en stellen ze samen tot eindproducten die weer worden verkocht, kopen weer grondstoffen enz.

Er ontstaat dus een kringloop:

Inkoop

Verkoop

Productie

Het zal duidelijk zijn dat de verkoopmogelijkheden bepalend zijn voor de grootte van de productie. Het fabriceren van artikelen die we niet kunnen verkopen zou immers de cyclus onderbreken.

Voor het opzetten van de produktie is het dus allereerst nodig te weten hoeveel eindproducten we denken te kunnen verkopen. Deze gegevens worden verstrekt door onze commerciële afdelingen in Den Haag en vastgelegd in het z.g. jaarpplan. Dit is een overzicht van al onze eindproducten waarin voor een periode van een jaar de per maand te fabriceren aantallen en types zijn vermeld. Indien een maand is verstreken wordt een nieuw plan gemaakt waarvan weer een maand is toegevoegd. Zodoende hebben we dus steeds een jaar zicht op de te fabriceren aantallen, terwijl afdeling Verkoop maandelijks de mogelijkheid wordt geboden, binnen bepaalde grenzen, de planning aan te passen aan eventueel gewijzigde verkoopomstandigheden.

Uiteraard dient steeds vooraf te worden bezien of de fabriek voldoende capaciteit d.w.z. mensen, machines en ruimte heeft om het opgezette programma te realiseren.

Traak van het productiebureau is nu te zorgen dat de benodigde onderdelen en grondstoffen voor de fabricage van de geplande aantallen stofzuigers, ventilatoren enz. tijdig in de juiste hoeveelheid op de juiste plaats aanwezig zijn.

Deze algemene taakstelling kunnen

we splitsen in de volgende hoofdgroepen:

Materiaalvoorziening

Heeft tot taak het bestellen van halffabrikaten en onderdelen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de z.g. stuklijst. Dit is een volledig overzicht van alle „stukken” waaruit het betreffende eindproduct is opgebouwd en, indien het een eigen fabriek is, van de soort en hoeveelheid grondstof, nodig om dit bepaalde „stuk” te maken.

De te bestellen artikelen worden verdeeld in 3 groepen.

- Onderdelen die van derden worden betrokken (verpakking, rubberartikelen, gietwerk, kogellagers, enz.)
- Onderdelen die de fabriek Maanweg of de ENAF maakt. (draaartikelen, rotorstatorblik, bepaalde plastic- en spuitgietartikelen.)
- Onderdelen die in eigen bedrijf worden gemaakt. (diverse stamp- en draaartikelen.)

De artikelen van groep a. worden centraal door de afdeling Inkoop in Den Haag ingekocht op grond van de door ons ingediende bestellijsten welke zijn voorzien van leveringsdata. Groep b. wordt op dezelfde wijze besteld bij de productiebureaus Maanweg en ENAF.

De eigen fabriek onderdelen „bestellen” we per onderdeel bij de produktieafdelingen, draaierij, stamp- en jasserij door middel van zogenaamde fabriecgeorders.

Hiervoor benodigde grondstoffen zoals staalplaat, buis e.d. worden door Inkoop centraal voor alle fabrieken ingekocht en door ons naar behoefte afgeleverd.

Voortgangscontrolle

Oefent controle uit op de afleveringen van de bestelde onderdelen en signaleert afwijkingen welke aanleiding

KORTER WERKEN DOOR SAMEN WERKEN

De komende week zal nog in het teken van de kaarstdag staan. Als u dit leest, zijn de kaartjes juist weer ingevuld. Wij rekenen erop dat er velen zullen zijn, die nog nader over een suggestie tot een verbetering zullen willen spreken. U zult de komende week de gelegenheid krijgen om dit te doen. Iedere tip, die praktisch bruikbaar is en die een

SUGGESTIEBUS

kleine of grote verbetering inhoudt, is welkom. Wij zijn er trots op, dat alle Van der Heem-bedrijven, zovoel de fabrieken Maanweg, ENAF als Utrecht, volmondig hun medewerking hebben toegezegd. Zowel de fabriek-afdelingen als de kaarstoor-, ontwerp- en service-

afdelingen.

Het plan is vóór de Kerstdagen de gehele actie te hebben bevestigd, al zal met de invoering en doorvoering van de suggesties nog wel enkele maanden gemoeid zijn.

In ieder geval zullen de „auteurs” van goede suggesties met de prijzenloting aan het eind van het jaar mee kunnen doen. De vijf prijzen van f 225 liegen er niet om!

tot stagnatie zouden kunnen geven. Basis voor deze controle is de z.g. streepjessaat, een lijst van alle onderdelen van een bepaald project, waarop door middel van horizontale lijnen de voorraadpositie van de diverse posten is aangegeven en welke per dag aan de hand van ontvangijsten wordt bijgehouden.

Wekelijks worden vanaf deze staten de z.g. tekortlijsten gemaakt voor onze 3 leveranciers — Inkoop — Maanweg — Utrecht.

Hierop zijn alle onderdelen vermeld die ontbreken voor de geplande produktie van de komende 4 weken, zodat daaraan dus speciale aandacht moet worden gewijd.

Planning

Naast de voortgangscontrolle door middel van streepjessaten wordt voor een grote groep artikelen met een lange bewerkingscyclus (landwielen, rotoren, gietwerk) of met algemene gebruiksmogelijkheid (rotoren en statoren in div. volages) voor dit doel gebruik gemaakt van maandplanningen. Hierop wordt het per week te fabriceren aantal vermeld en voor rotoren en statoren bovendien de te wikkelen volages.

De gegevens hiervoor worden ontleend aan de z.g. produktie-indelingen waarmee afdeling Verkoop de in een bepaalde periode te maken stofzuigers, ventilatoren e.d. specificceert naar volage en bestemming.

Bepaalde landen hebben namelijk speciale keuringseisen met betrekking tot netsnoer, ontstoring, keurplaatjes waarmee bij de aannak rekening moet worden gehouden.

Orderadministratie

Zoals reeds eerder is opgemerkt, worden voor de eigen fabriek onderdelen en samenstellingen orders geplaatst bij de diverse fabrieksafdelingen: stamp- en draaierij, wikkel, enz.

Deze fabriecgeorders vermelden: aantal, omschrijving en codenummer van het te maken produkt en zijn voorzien van tekening en een materiaalijst, waarop de benodigde grondstoffen door het magazijn worden afgegeven.

Ze worden seriegewijs ingevogen, geïjktijdig voor alle onderdelen van een bepaald project, 6—10 weken voor de montage met deze serie moet starten. De grootte van deze series wordt in het algemeen gesteld op de behoefte voor 2—3 maandproducties gereedproduct volgens jaarplan. Bij een maandproductie van bijvoorbeeld 5000 stofzuigers wordt de onderdelenserie gesteld op 1000 stuks.

Wij hebben getracht u hiermede een globaal inzicht te hebben gegeven in de organisatie van de produktie in ons bedrijf.

Uiteraard hapert de organisatie wel eens; een leverancier levert te laat, ziekte personeel, uitvalen van machines, afkeur onderdelen of grondstoffen enz. Bedenkt u daarbij dan dat wij totaal, ongeacht de klemsafdelingen, 23 eindproducten maken met een totale produktie van 8—9000 stuks per week, die zijn opgebouwd uit ± 3500 verschillende onderdelen.

Stijken denken doen

Van de week maakte ik het volgende mee. In een bedrijf reed dagelijks een vrachtauto met een bezetting van twee mannen naar een elders gelegen laadplaats. Daar gekomen stapten de mannen uit, losten hun vrachtkje, zochten bij elkaar wat ze mee moesten nemen en laadden dat de wagen in. Zo was het al sinds lange tijd gedaan. Maar het veranderde niet. Er ging met deze wijze van werken teveel tijd verloren en de spullen kwamen te traag van hun plaats.

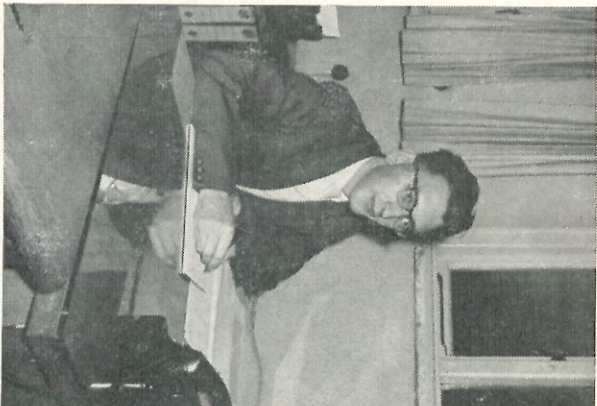
Om er wat meer schot in te krijgen, opperde men het plan twee wagens te laten rijden. Dat zou natuurlijk het tempo van lossen en laden terdege opvoeren.

Eén van die twee mannen, eigenlijk nog haast een jongen met zijn achttien jaren, deed toen een onder voorstel. Hij zei dat hij het onproduktieve vervoer al een poosje had bekeken en over een andere manier had gedacht. Die zou er naar zijn mening kunnen zijn, als men nu niet dadelijk tot een tweede wagen overging, maar die ene wagen met drie in plaats van met twee man bezette. Dan kon de chauffeur achter zijn stuur blijven en de twee anderen konden snel lossen en laden, waardoor de wagen veel minder van plekje tot plekje telkens te lang stil behoeft te staan. Hij was op dat idee gekomen door wat de vuilniswagens in de stad deden. Alsoz geschiedde en de toestand bleek dadelijk veel beter te zijn, zonder veel uitroepen.

Dat dag in dag nu maar doorgaan met een werkmethode, die eigenlijk niet erg doelmattig is, kan ons allen overkomen. Je raakt als werker zo bijzonder gauw in een werkstelsel verzonnen. En dan zie je niet eens meer, dat het anders beter kan. Men noemt dat wel eens werkbinding.

Daarom had die knaap gelijk dat hij niet alleen zijn werk deed, maar het ook bekeek. Hij ging in gedachten als het ware opzij van zich zelf en zijn maat staan en keek toen, hoe zij beiden dagelijks het werk deden. Toen zag hij het tekort. Daar liet hij het niet bij. Hij begreep, dat hij zijn hersens niet voor niets had. En zo vond hij de oplossing. Toen kreeg hij oog voor hoe anderen het deden, zoals die mannen van de vuilniswagens en toen zag hij meteen, hoe hij en zijn maat het beter zouden kunnen doen, als ze er nog een maat bij hadden.

We hebben allen onze ogen, hersens en handen. We kunnen ons zelf in ons werk bekijken, erover denken en misschten het dan beter doen. Scheuwer Sr.

50 dienstjaren hebben deze heren achter de rug, waarvan ieder 12½ jaar. Het zijn de heren E. A. F. van der Linden, Fabrieksadministratie Utrecht, (links boven); H. J. Radstaak, Draaierij Utrecht (rechts boven); H. Tromp, Technische Dienst Haarlem (links onder) en J. van Dijk, Machinerij Utrecht. De heer Tromp heeft 30 november als jubileumdag, de andere heren donderdag 1 december a.s. Onze hartelijke gelukwensen.

Reiskostenvergoeding

Reeds enige tijd werd de behoefte gevoeld de geldende reiskostenvergoeding op enkele punten te herzien. Mede op initiatief van de Ondernemingsraad is thans gedeeltelijke herziening van deze vergoeding uitgewerkt, waardoor de uit te betalen bedragen meer dan dit voorheen het geval was in een juiste verhouding worden gebracht tot de gemaakte reiskosten.

Bovendien vonden wij het reëel bij de vaststelling van de nieuwe bedragen in aanmerking te nemen, dat inwoners van Den Haag en randgemeenten geen reiskostenvergoeding ontvangen.

Bij de nieuwe regeling zijn wij uitgegaan van de regel dat wij de gemaakte reiskosten totaal vergoeden met als maximum het bedrag, dat men uitgaat vanaf het moment, dat

W. W.

DE VRIJE ZATERDAG IS ALS EEN VROUW, ZIJ WIL VEROVERD WORDEN! WILLEM.